

Міжрегіональна науково-практична конференція, 2005

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКА ДЕРЖАВНА АГРОТЕХНІЧНА АКАДЕМІЯ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
БЕРДЯНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІДПРИЄМНИЦТВА
ПІВДЕННИЙ ФІЛІАЛ "КРИМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ" НАУ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО І
МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ГУ "ЗІДМУ"
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ВІДОСОБЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАПОРІЗЬКОГО ІНСТИТУТУ ЕКОНОМІКИ І
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**МІЖРЕГІОНАЛЬНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ЗА ПІДСУМКАМИ ВИРОБНИЧОЇ
ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ**

Збірник тез та виступів на
міжрегіональній науково-практичній конференції

28 листопада 2005 року

Мелітополь, 2005 р.

УДК 631.1717.37.631. 11

ББК 40.71

УДК 631.171

ББК 40.71

Збірник наукових праць міжрегіональної науково-практичної конференції за підсумками виробничої практики студентів, 28 листопада 2005 р., м. Мелітополь / Таврійська державна агротехнічна академія, 2005. - 220 с.

Матеріали конференції висвітлюють методичні підходи та досвід проведення практичної підготовки студентів, оцінку й напрямки подальшого удосконалення професійної підготовки в контексті інтеграції європейської освіти.

Збірник має матеріали таких напрямків:

- Навчальні і виробничі практики – здобутки та проблеми
- Організація практичного навчання
- Практична підготовка в умовах інтеграції європейської освіти
- Зарубіжний досвід практичної підготовки студентів
- Виробнича практика очима студентів

Друкується у авторському варіанті.

Рекомендовано до друку Вченою радою ТДАТА. Протокол № 2 від 25 жовтня 2005 р.

ISBN 996-8563-26-3

© Таврійська державна агротехнічна академія, 2005

зокре
сусні
екон
забез
нову
якісн
європ

спів
пра
має

і ме
узгод
студ

твор

УДК: 378

ЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ІГОР У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Воровка М.І.

Мелітопольський державний педагогічний університет

Пошук нових форм та прийомів навчання в наш час – явище не лише закономірне, а й необхідне. Це зрозуміло, оскільки в новій вищій школі, до якої ми йдемо, кожен не тільки зможе, але й повинен працювати так, щоб використати всі можливості власної особистості. В умовах гуманізації освіти існуючі теорії і технології професійного навчання повинні бути спрямовані на формування сильної особистості, здатної жити та працювати за різних обставин, сміливо розробляти власну стратегію поведінки, здійснювати моральний вибір та нести за нього відповідальність, особистості, здатної до саморозвитку й самореалізації.

У зв'язку з цим у вищій школі особливе місце повинні займати такі форми навчання, які забезпечують активну участь у вирішенні проблем кожного студента, підвищують авторитет знань та індивідуальну відповідальність кожного за результати навчальної праці. Ці завдання можна успішно вирішувати через технологію ігрових форм навчання.

Мета педагогічних ігор – формування у студентів умінь вже під час навчання у вищому навчальному закладі поєднувати теоретичні знання з практичною діяльністю. Оволодіти потрібними знаннями, вміннями та навичками студент зможе лише тоді, коли сам достатньою мірою виявлятиме до них інтерес і докладатиме належних зусиль. Цей процес активізується за умови поєднання теоретичних знань, здобутих на лекціях та семінарах і самостійно – з розв'язанням конкретних педагогічних задач та психолого-педагогічних ситуацій і вмінням використовувати набуті знання у практичній діяльності.

Таким чином, завдяки педагогічним іграм застосування набутих знань не відкладається на тривалий термін, а відбувається відразу ж – у навчальному процесі і зокрема – у процесі проходження студентами виробничих практик.

Для покращення процесу підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності ми розробили і впровадили у навчальний курс з “Педагогіки” комплект навчально-педагогічних ігор. Треба зазначити, що по-перше – зміст ігор відповідає тематиці курсу, а по-друге, навчально-педагогічні ігри згруповані нами за розділами курсу “Педагогіка”, зокрема: “дидактика”, “теорія виховання”, “школознавство” “педагогічна практика студентів у школах”. Тобто вже під час академічних занять ми звертаємо велику увагу на проблему підготовки студентів до проходження педагогічної практики, а через неї – і до майбутньої педагогічної діяльності (це ми стверджуємо виходячи з того, що нами підібраний комплект ігор за розділами, які особливо відзеркалюють цей напрямок підготовки, зокрема, школознавство та педагогічна практика у школах). У таблиці 1 наведені приклади деяких з цих ігор.

Використання комплекту ділових ігор сприяє тому, що навчання має не лише академічну спрямованість, а й прикладну.

Ми провели опитування студентів щодо впливу ігор на якість проходження педагогічної практики до їх впровадження у навчальний процес і вже після використання ігор у навчально-педагогічній діяльності майбутніх учителів. Студентам було поставлено ряд запитань, зокрема: “Чи стикалися Ви з труднощами під час проходження педагогічної практики?” (таблиця 2).

Таблиця 1 - Навчально-педагогічні ігри за розділами курсу "Педагогіка"

Розділ педагогіки	Назва гри	Мета
1	2	3
Теорія навчання	1. Яким має бути урок у сучасній школі?	Оволодіння майбутніми вчителями активними формами навчання учнів, озброєння їх уміннями й навичками аналізу ефективності уроків
	2. Педагогічний аналіз занять	Визначення сучасних технологій навчання та формування вмінь інтегрованого аналізу занять
Теорія виховання	1. Іспит на мужність	Вироблення у майбутніх учителів уміння здійснювати виховання учнів на уроках
	2. Моральне виховання учнів	Розвиток у майбутніх вчителів умінь та навичок здійснювати моральне виховання учнів, аналізувати й оцінювати його наслідки, розв'язувати складні психолого-педагогічні ситуації
	3. Конфлікт	Набуття майбутніми вчителями вмінь уникати конфліктів з учнями
Школа - знайомства	1. Педагогіка співробітництва	Ознайомлення студентів з педагогічними поглядами учителів-новаторів; вироблення й розвиток професійних навичок педагогічного спілкування з учнями
	2. Маркетингова діяльність директора школи	Проектування моделі системи роботи школи з урахуванням необхідності переведення її в режим розвитку
Педагогічна практика студентів у школах	1. Прес-конференція (правова гра)	З'ясування думок учнів щодо проблеми прав людини
	2. Зустріч на вищому рівні	Навчити учнів використовувати знання, набуті у процесі вивчення курсу "Права людини"
	3. Педагогічний консиліум	Перевірити рівень кваліфікації студентів в організації та проведенні індивідуальної роботи з учнями

Дані таблиці дозволяють констатувати, що впровадження педагогічних ігор у навчальний процес зменшує відсоток студентів, які відчувають труднощі під час проходження педагогічної практики. Так, якщо до експерименту кількість студентів, які майже ніколи або рідко стикалися з певними професійними проблемами становив 34,3%, то після експерименту він становив 61%. І навпаки відсоток студентів які часто або постійно відчували проблеми змінився з 65,7% до 39%.

Таблиця 2 - Чи стикалися Ви з труднощами під час проходження практики? (%)

	Варіанти відповідей	До впровадження навчально-педагогічних ігор	Після впровадження
1	Майже ніколи	20,9	34,2
2	Дуже рідко	13,4	26,8
3	Часто	41,1	28,7
4	Постійно	24,6	10,3

Отже, професійна підготовка майбутнього вчителя має відбуватися за перебігом наступних форм діяльності: навчальна діяльність академічного типу – квазіпрофесійна діяльність – навчально-професійна діяльність. Тільки в результаті їх поєднання можна активізувати процес підготовки майбутніх учителів та організаторів навчально-виховної роботи у школі.

УДК: 911.2

ПОЛЬОВА КОМПЛЕКСНА ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНА ПРАКТИКА ЯК ФОРМА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ГЕОГРАФІЇ

Воровка В.П., Непша О.В.

Мелітопольський державний педагогічний університет

В статті висвітлені особливості, проблеми і перспективи проведення комплексної польової практики з фізичної географії для студентів природничо-географічного факультету Мелітопольського державного педагогічного університету

Комплексна польова фізико-географічна практика є однією з організаційних форм навчання у педагогічному вищому навчальному закладі. Вона вирішує свої конкретні завдання і є самостійною частиною навчально-виховного процесу. Але водночас практика є складовою, яка логічно пов'язана з іншими формами навчання – лекційним курсом, практичними та семінарськими заняттями тощо. Саме під час практики студенти закріплюють, збагачують знання, вміння та навички, які вони отримали в період аудиторних занять. Специфіка навчання у ВНЗ педагогічного профілю полягає у відмінностях програми вказаної практики порівняно з програмою класичних університетів. Студенту-географу педвузу необхідно не тільки навчитись проводити польові дослідження та узагальнювати отримані знання, але й уміти застосовувати досвід польових досліджень при організації навчального процесу з географії в школі, при проведенні краєзнавчої роботи та географічних екскурсій зі школярами.

Зміст і послідовність практики у Мелітопольському державному педагогічному університеті визначені програмою, яку розробили викладачі кафедри фізичної географії. Проведення комплексної польової практики у відповідності до навчального плану передбачене наприкінці III курсу для студентів природничо-географічного факультету, які навчаються за спеціальністю "географія" в обсязі 72 години.